

ภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Public Health Leadership of Police Drug Enforcement Investigations in Thailand and the Laos People's Democratic Republic.

ณรงค์ฤทธิ์ ศรีรักษา¹, สิงหา จันทริยวงษ์², ทองอินทร์ ไหวดี³ และปิยศักดิ์ สีดา⁴

Narongrit Siraksa¹, Singha Jantriyawong², Thongin Waidee³ and Piyasak Sida⁴

¹นักศึกษา ปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามุมภาค (กลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

²อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

⁴อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

¹Doctoral Student of Department of Regional Development Strategy (Appropriate Technology for Sustainable Development)

Surindra Rajabhat University

²Lecturer from Faculty of Humanities and Social Sciences Surindra Rajabhat University

³Lecturer from Faculty of Science and Technology Surindra Rajabhat University

⁴Lecturer from Faculty of Management Science Surindra Rajabhat University

Corresponding Author Email: Zag2800@hotmail.com

Received: 28 July 2021

Revised: 10 August 2021

Accepted: 16 August 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ 2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ตำรวจหรือบุคคลตัวอย่างที่มีภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 398 คน ที่มาจากการใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 80 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบด้วย 1.1) ความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม 1.2) การรักษาสุขภาพทางด้านสาธารณสุข 1.3) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ 1.4) การรับรู้ถึงประโยชน์และอุปสรรคทางด้านสาธารณสุขและการป้องกันยาเสพติด และ 1.5) ภาวะผู้นำ และหลักธรรมาภิบาลของผู้นำชุมชน และ 2) องค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) ด้านการบริหารความสัมพันธ์ด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 2.2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 2.3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนรู้เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 2.4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด และ 2.5) ด้านการบริหารสุขภาพด้วยกระบวนการชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, สาธารณสุข, ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติด

Abstract

The purposes of this study were 1. to study the police officer leadership affecting the distribution, suppression, and rehabilitation of drug addict patients in Northeastern Thailand and Southern Lao People's Democratic Republic (Lao PDR), and 2. to analyze the composition of public health leadership of drug enforcement police officers in Thailand. is a combination of quantitative and qualitative research. A sample of 398 person officers or public health leaders in northeastern Thailand was drawn from the Taro Yamane formula and simplified sampling was performed. and a target group of 80 person who came from a specific selection The research tool was a questionnaire, an interview form, and the data collected from the questionnaire were analyzed by using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation. and using the information gathered from the interview form for a content analysis. The results revealed as the followings. 1) The police officer leadership affected the distribution, suppression, and rehabilitation of drug addict patients consists of 1.1) beliefs and traditional ways, 1.2) public health care, 1.3) believe changing and ways of life in new cultures, 1.4) recognition of benefits and obstacles in public health and drug prevention, and 1.5) leadership and good governance of community leaders. and 2) The composition of public health leadership of drug enforcement police officers in Thailand related to the drug suppression comprises 5 items that are 2.1) the relationship management using the mechanism of "BAWORN (House-Temple-School)" for protecting drugs, 2.2) the participatory culture in communities for protecting drugs, 2.3) the promotion of learning atmosphere for protecting drugs, 2.4) the creation of inspiration using the mechanism of "BAWORN" for protecting drugs, and 2.5) the public health administration using community process for protecting drugs.

Keywords: Leadership, Public Health, Police Drug Enforcement Investigations

บทนำ

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเฉพาะหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวแล้วสิ่งที่เราควรพิจารณาคือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศที่มีกฎหมายหลักอย่างชัดเจน จึงบังคับได้อย่างเคร่งครัดและศักดิ์สิทธิ์ มีการปราบปรามผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง โดยผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ระบบศาลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นระบบศาลชั้นเดียว อีกทั้งรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้กล่าวถึง ความต้องการที่จะทำให้ประเทศปลอดยาเสพติดในปี ค.ศ. 2015 และลดอาชญากรรมต่าง ๆ ลง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรสหประชาชาติ ดังนั้น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงให้ความสำคัญกับปัญหาเสพติดโดยการประกาศ "สงครามกับยาเสพติด" จากการศึกษาภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขและการป้องกันปัญหายาเสพติด ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่มีภาวะผู้นำสูง จึงทำงานได้ง่ายขึ้นเพราะประชาชนให้ความร่วมมือ อีกทั้งยังได้นำ ผู้นำชุมชน แนวโหม กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มหนุ่มสาว ผู้รักชาติ เช่นปู่ย่า เข้ามามีบทบาทในการสั่งสอนตักเตือนผู้กระทำความผิดที่เป็นการกระทำที่ผิดยึดผิดคลอง มีการลงโทษตามความเชื่อ ดังนั้น ปัญหาด้านสาธารณสุข และปัญหาการป้องกันยาเสพติด การฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงประสบผลสำเร็จได้ดีในประเทศตนเอง

การศึกษามหาวิทยาลัยผู้นำด้านสาธารณสุขของตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดให้กลุ่มลูกน้องเชื่อว่าจะมีแนวทางส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดที่สัมพันธ์กับภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขและการลดการเสพยาเสพติดของคนในชุมชน ได้มากขึ้นจากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการหยิบยกปัญหายาเสพติดขึ้นมาแก้ไขเชิงบวกโดยกำหนด

“ดาว” หมู่บ้านปลอดยาเสพติดและสร้างวัฒนธรรมปลอดยาเสพติดขึ้นทุกหมู่บ้าน เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการศึกษาก้าวหน้าด้านสาธารณสุขแก่ตำรวจในพื้นที่ด้วย หากผู้วิจัยศึกษาก้าวหน้าด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดไทยอย่างลึกซึ้ง น่าจะเห็นภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดและสภาพสัมพันธ์ ที่เกิดจากแหล่งค้าสิ่งเสพติดและปัญหาผู้ป่วยและผู้ต้องหาคดียาเสพติดและอื่น ๆ อันจะทำให้สามารถแก้ปัญหาเสพติดของตำรวจได้ถูกทาง นอกจากนี้ หากศึกษาลุ่มลึกเรื่องภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของกองพลและชุมชนหมู่บ้านปลอดยาเสพติดที่สาธารณสุขรัฐประชาติไพบูลย์ประชาชนลาว นำข้อมูลมาเป็นเกณฑ์เทียบกับหมู่บ้านในอีสานประเทศไทย ก็จะเห็นปัญหาและแนวทางแก้ไขชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดสาธารณสุขรัฐประชาติไพบูลย์ประชาชนลาวปรากฏทักษะผู้นำที่เชื่อถือ ยึดครองและหลักธรรมพุทธศาสนาเป็นหลัก กล่าวคือ มีการทำงานเป็นทีมด้วยความสุขแต่เข้มแข็ง ซึ่งนอกจากนายบ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ผู้ปราบปรามยาเสพติด) แล้วยังมีองค์ประกอบเป็นทีมงานร่วมอาทิเนโอมบ้าน กลุ่มสมาพันธ์หนุ่มสาว สมาพันธ์แม่หญิง และหน่วยใกล้เคียง อนึ่งสาธารณสุขรัฐประชาติไพบูลย์ประชาชนลาวมีประชากรน้อยกว่าประเทศไทยเกือบ 8 เท่าแต่ก็มีนโยบายป้องกันการเสพยาเสพติด รวมถึงการมีภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของตำรวจในพื้นที่ด้วยฉะนั้น ในเมื่อ 2 ประเทศ มีสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกัน เป็นไปตามทฤษฎีของ Kroeber (1963, p.37) อันถือได้ว่าคนในสองพื้นที่นี้ อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน น่าจะมีวัฒนธรรม ค่านิยม และพฤติกรรมคล้าย ๆ กันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกันกับ Clifford (1973, p.40) ที่ระบุว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม หากสนใจเจาะลึกวิกฤตปัญหาบางประการของสังคมนั้น ๆ อาทิ ยาเสพติดและบทบาทหรือภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติด ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ก็จำเป็นต้องศึกษาให้ลึกถึงภาษาและวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อจะได้เทียบเคียงและค้นหาแนวทางตรงจุดต่อไป

ดังนั้น มีความสนใจค้นคว้าและทำวิจัย เรื่องภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประเทศไทยและสาธารณสุขรัฐประชาติไพบูลย์ประชาชนลาว อันจะนำมาสู่การพัฒนาภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดและแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ตำรวจ หรือบุคคลตัวอย่างที่มีภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 500 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำรวจหรือบุคคลตัวอย่างที่มีภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 398 ราย ที่มาจากการใช้สูตรสถิติของ Taro Yamane (1973) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์ให้มีความไม่เกิน 0.05 ด้วยความน่าจะเป็น 0.95

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ จำนวน 80 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติด จำนวน 20 คน 2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 20 คน 3) ผู้นำหมู่บ้าน จำนวน 10 คน 4) ศึกษาบุคคลในสาธารณสุข

ประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ ตำรวจบ้านจำนวน 10 คน 5) ทหารบ้าน จำนวน 10 คน 6) ผู้นำหมู่บ้าน (แนวโฮม) จำนวน 5 คน และ 7) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 5 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ (Interview) 2) แบบสอบถาม (Questionnaire)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบด้วย

1.1 ความเชื่อ พบว่า ความสัมพันธ์ของชาวบ้าน ชุมชนกับป่าและธรรมชาติแวดล้อม ทำให้มีสถาบันของหมู่บ้านซึ่งเป็นสถาบันเก่าแก่ดั้งเดิม คือ วัด ศาลปู่ตา มีความเชื่อเรื่องผี โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสถาบันของหมู่บ้าน คือ ศาลปู่ตา นั่นเอง ประชาชนส่วนใหญ่ใช้การนับถือพระพุทธศาสนา และการนับถือผีเป็นแกนกลางของระบบประเพณี พิธีกรรม สามารถสร้างความสมดุลในระบบความเชื่อทั้งสอง ทำให้เกิดการดำรงชีวิตที่ราบรื่นและมั่นคง มีจิตใจที่ดี การนับถือผีบ้านหรือที่เรียกกันว่า “ผีปู่ตา” หรือ “ผีตาปู่” ซึ่งทุกชุมชนต้องมีศาลปู่ตามักจะตั้งอยู่ทางเข้าหมู่บ้าน ซึ่งเป็นที่ตอนที่ยื่นออกมาจากเขตหมู่บ้าน มักเป็นบริเวณที่แยกจากเขตบ้านเรือนและมีต้นไม้ใหญ่ปกคลุม แสดงให้เป็นเขตเฉพาะที่ใครจะมาหักโค่นต้นไม้ไม่ได้ จนมักมีผู้กล่าวว่าศาลผีปู่ตาเป็นสิ่งที่ช่วยอนุรักษ์ป่าไม้ไว้ ศาลปู่ตาเป็นศาลของผีบ้าน มีเจ้าจำหรือหมอจำเป็นผู้ที่ติดต่อวิญญาณ ณ บริเวณศาลปู่ตา ศาลปู่ตาจึงเป็นผีบรรพบุรุษของคนในบ้านที่เวลามีการโยกย้ายถิ่นฐาน ผู้คนในบ้านต้องพามาด้วยเพื่อคอยปกป้องคุ้มครอง มักมีการเซ่นไหว้ประจำปีโดยผ่านเจ้าจำหรือหมอจำ เป็นผู้นำประกอบพิธีกรรมเป็นเสมือนการบอกกล่าวในยามที่มีความเดือดร้อนเกิดขึ้น เช่น ก่อนทำนาจะต้องมีการบอกกล่าว หรือเรียกว่าเลี้ยงผีตาแฮก เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าผีปู่ตา คือ ผีผู้ดูแลและให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ผู้คนในหมู่บ้าน แต่หากคนไม่อยู่ในจารีตประเพณีที่ตักเตือนแล้วจึงเป็นการละเมิดผี ละเมิดกฎของชุมชน และอาจถูกผีปู่ตาลงโทษให้เกิดความเดือดร้อน สร้างความวิตกกังวลแก่ผู้คนในชุมชนได้ ซึ่งจึงสรุปได้ว่าความเชื่อ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนเชื้อสายลาว ทั้งในประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มุ่งสร้างคนให้เป็นคน สร้างคนให้ละจากความโลภ ความโกรธ ความหลงให้ทำคุณงามความดีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีสติมีคองอยู่ หรือที่เรียกว่าฮีสลีสองคองลีสี่ ทำให้สมาชิกในชุมชนปฏิบัติตามกติกาสังคมที่วางไว้มากตั้งแต่สังคมบรรพบุรุษ อันนำมาซึ่งความปกติสุขตลอดไป

1.2 การรักษาสุขภาพทางด้านสาธารณสุข พบว่า ระบบการสาธารณสุขภายในหมู่บ้านในปัจจุบันจะมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น อสม. นายบ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน คอยให้ความรู้ แนะนำแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งจัดกิจกรรมในการดูแลสุขภาพอนามัยให้กับชาวบ้าน เช่น การ

ออกกำลังกาย การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงชนิดต่าง ๆ นอกจากนี้ภาครัฐยังมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อเป็นหลักฐานในการเข้ารับบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาล สถานีอนามัย/สุศาลา และสถานพยาบาลต่าง ๆ ในยามจำเป็น โดยประชาชนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดจึงจะสามารถใช้สิทธินี้ได้ ซึ่งสรุปได้ว่าการรักษาสุขภาพตนเองของประชาชนทั้งสองประเทศยังคงมีความผูกพันกับธรรมชาติ และสิ่งลึกลับที่ตนเองให้ความเคารพนับถือ รวมทั้งการถือปฏิบัติตามทำนองคลองธรรมจารีตประเพณีที่ดีงาม หรือที่เรียกว่า ฮีตสิบสองคองสิบสี่ในการปฏิบัติตน เพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรงจากภายใน (สุขภาพจิต) ส่วนระบบการสาธารณสุขนั้น ทางภาครัฐจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความรู้ แนะนำแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งจัดกิจกรรมในการดูแลสุขภาพอนามัยให้กับชาวบ้าน นอกจากนี้ภาครัฐยังมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเพื่อเป็นหลักฐานในการเข้ารับบริการสาธารณสุขจากสถานพยาบาลต่าง ๆ ในยามจำเป็น

1.3 การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ พบว่า การเปลี่ยนแปลงความเชื่อและปรับตัวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เกิดขึ้นจากอิทธิพลทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐ สอดคล้องกับงานศึกษาการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวทางวัฒนธรรมหลายเรื่อง นอกจากนี้ จากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงมีผลทำให้การดำเนินชีวิตปรับเปลี่ยนไปจากในอดีตที่ผู้คนในสังคมเคยใช้ ชีวิตแบบเรียบง่าย อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขปราศจากสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม ปัญหาสังคมยังมีน้อย การขัดแย้งยังไม่มีมากนัก แต่ในปัจจุบันอิทธิพลจากเทคโนโลยีและวัฒนธรรมข้ามชาติทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ปัญหาในด้านต่าง ๆ ทวี ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ชุมชนจึงต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งการทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงจะเป็นพลังส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมให้ชุมชนสามารถเลือกรับสิ่งใหม่จากกระแสโลกาภิวัตน์มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง ชุมชนจะค่อย ๆ ปรับตัวและใช้ประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลง หรือเป็นสมัยใหม่ เพื่อให้อาณาเขตเคลื่อนไปสู่วิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ได้ โดยไม่ทิ้งรากเหง้าของชุมชนผ่านสำนึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของผู้คนในชุมชน และมีพลังมากเพียงพอในการพัฒนาชุมชนไปพร้อม ๆ กับการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่าชุมชนของทั้งสองประเทศมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งมีผลกระทบถึงความเชื่อถือ วิถีชีวิต หรือวัฒนธรรมต่าง ๆ ในชุมชน หากแต่การเปลี่ยนแปลงนั้น ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ทำให้ชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น รวมถึงความเชื่อของชาวบ้านที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ ชุมชนจึงต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ใหม่นั้นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

1.4 การรับรู้ถึงประโยชน์และอุปสรรคทางด้านสาธารณสุขและการป้องกันยาเสพติด พบว่า ประชาชนต่างรับรู้ถึงสถานการณ์ด้านการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีต่อเนื่อง เนื่องจากราคายาเสพติดลดลง กลุ่มผู้ค้ารายย่อยเพิ่มขึ้นจึงเกิดการแข่งขัน ส่งผลให้ผู้เสพยาเสพติดได้ง่ายและมีทางเลือกตามกำลังซื้อได้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน อาชีพรับจ้าง และคนว่างงาน ชนิดยาเสพติดที่พบการค้าและการแพร่ระบาดมากที่สุดยังคงเป็นยาบ้า ไอซ์ และกัญชา สำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนต้องส่งเสริมและทำความเข้าใจให้ประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญของปัญหายาเสพติดและตระหนักว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาของส่วนรวม ทุกคนต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไขจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากขึ้น ในส่วนของผู้ปกครองควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแล สังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อเป็นการป้องกันยาเสพติดโดยครอบครัวซึ่งเป็นด่านแรกที่สำคัญที่สุด และต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนให้มีทัศนคติที่ห่างไกลยาเสพติด รวมทั้งต้องสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากขึ้น ทั้งนี้ ลักษณะดังกล่าว ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอปรังกู จังหวัดศรีสะเกษ และอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ประเทศไทย และแขวงจำปาสัก และแขวงสาละวัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนต้องทำให้ประชาชนทุกคนตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัวซึ่งเป็นด่านแรกที่สำคัญที่สุดในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ

เด็กและเยาวชนให้มีทัศนคติที่ห่างไกลยาเสพติด รวมทั้งต้องสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดให้มากขึ้น

1.5 ภาวะผู้นำ และหลักธรรมาภิบาลของผู้นำชุมชน พบว่า การเป็นผู้นำจะต้องครองตนครองงานให้ดี โดยให้นำหลักฮึด 12 คอง 14 มาใช้ คือ ฮึดข้อไหน คองข้อไหน ที่จะทำให้เด็กรุ่นใหม่เกิดความรักชาติ เกิดจิตสำนึก และต้องปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ให้นำมาใช้เพื่อที่เป็นเอกภาพที่สุด ดังคำว่า รักชาติ รักพัฒนา และสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ดังคำกล่าว กินน้ำร่วมหัว กินกล้วยร่วมหวี กินปลีร่วมกาบ อาบน้ำร่วมวง คือการอยู่ร่วมกัน อยู่ใกล้เคียงกันเป็นพี่น้องกัน ให้มีความฮักแพงกัน ให้มีความสามัคคีกัน ให้อยู่ด้วยกันอย่าสันตวิธึ จุดไหนที่มีความสงบจุดนั้นจะมีความเจริญ เหมือนคำกล่าวของท่านชาตศิลา ชุมมะวัน กล่าวไว้ว่า จงเปลี่ยนสนามรบ ให้เป็นสนามการค้า ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่ทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ภาวะผู้นำอันมีผลต่อการป้องกันการแพร่กระจาย ปราบปรามและฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้ง 2 ประเทศ ไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ นอกจากจะยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายแล้ว ผู้นำที่จะประสบความสำเร็จในการป้องกันการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือ ต้องยึดหลักคุณธรรมในการสร้างความเชื่อมั่น สร้างความศรัทธาแก่ลูกบ้าน ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ และยินดีให้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ รวมทั้งเห็นคล้อยไปในทิศทางที่ผู้นำแนะนำ

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด สามารถจำแนกได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย

องค์ประกอบ	ค่าการ ร่วมกัน	ค่าไอ แกน	ค่าร้อยละ ของการ แปรปรวน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน สะสม
1. ด้านการบริหารความสัมพันธ์ด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด	1	10.455	17.140	17.140
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด	1	7.366	12.075	29.215
3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนรู้เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด	1	6.631	10.870	40.085
4. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด	1	6.149	10.080	50.165
5. ด้านการบริหารสุขภาพด้วยกระบวนการชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด	1	3.747	6.142	56.307
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO				0.968

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด มีทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ 56.307 โดยมีค่า KMO เท่ากับ 0.968 ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบรวมได้

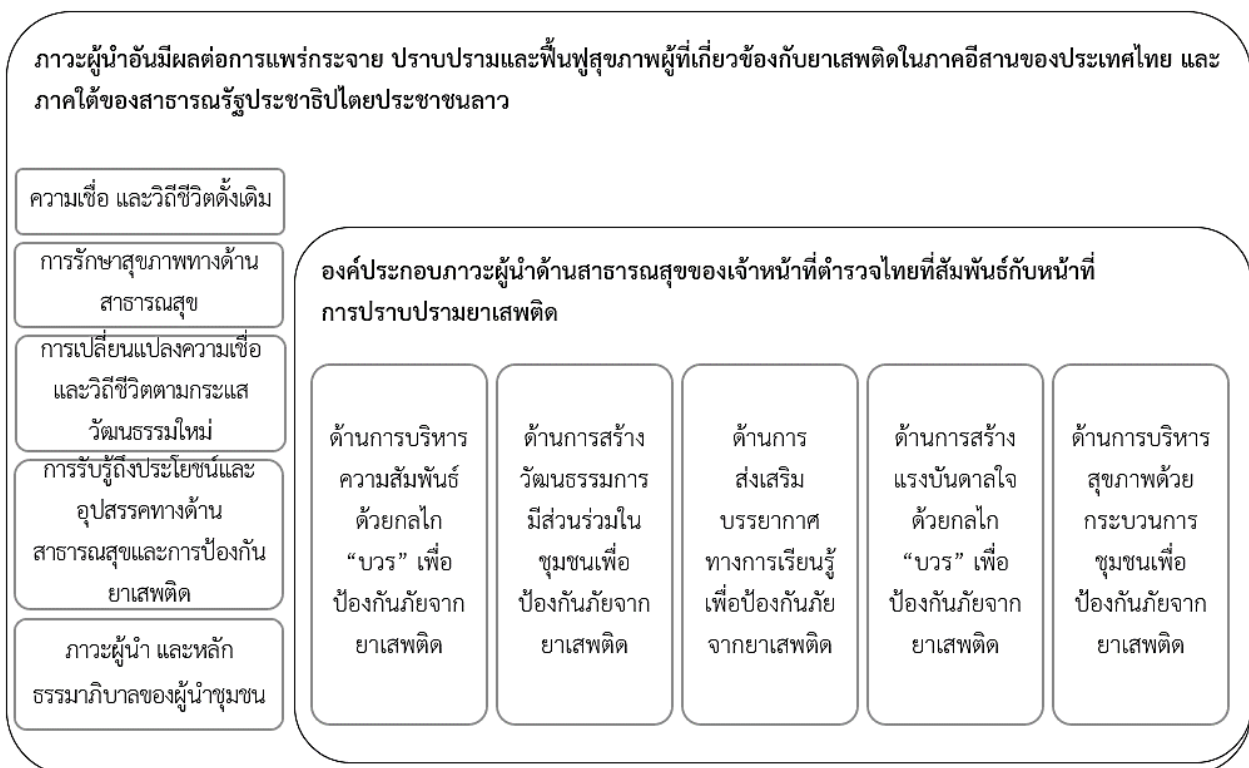
สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่า ประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม 2) การรักษาสุขภาพทางด้านสาธารณสุข 3) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ 4) การรับรู้ถึงประโยชน์และอุปสรรคทางด้านสาธารณสุขและการป้องกันยาเสพติด และ 5) ภาวะผู้นำ และหลักธรรมาภิบาลของผู้นำชุมชน

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด พบว่า จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารความสัมพันธ์ด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนรู้เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจด้วยกลไกบวรเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด และ 5) ด้านการบริหารสุขภาพด้วยกระบวนการชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด

ตลอดจน จากผลการศึกษารายกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลตัวอย่างที่มีภาวะผู้นำอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปรามและฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในภาคอีสานของประเทศไทย และภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย พบความสอดคล้องกับข้อมูลได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยเทคนิควิธีวิจัยแบบชาติพันธุ์วรรณา และการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผู้วิจัยสรุปได้ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 ความสอดคล้องของภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติด

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทยและสาธารณสุขประชาชนไทยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่ตำรวจอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม 2) การรักษาสุขภาพทางด้านสาธารณสุข 3) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ 4) การรับรู้ถึงประโยชน์และอุปสรรคทางด้านสาธารณสุขและการป้องกันยาเสพติด และ 5) ภาวะผู้นำ และหลักธรรมาภิบาลของผู้นำชุมชน ทั้งนี้ ข้อค้นพบทั้ง 5 ประเด็นเป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำอันมีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปรามและฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด อาจเป็นเพราะคุณลักษณะที่ดีของผู้นำนั้นส่งผลต่อความศรัทธา ความเชื่อถือของผู้ตาม ผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลต่อการบังคับบัญชา เพื่อให้การทำงานนั้นบรรลุเป้าหมายขององค์กร และความสำเร็จของการทำงานในขณะที่ส่วนหลักธรรมาภิบาลนั้น มีส่วนสำคัญในการผลักดันการสร้างระบบราชการไทยให้เป็นกลไกของรัฐที่สำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมือง ด้วยการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล เพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะข้าราชการให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชนได้อย่างทันการณ์ โดยยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความโปร่งใส นำมาซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธา โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ ศิริสรธริทธิ (2547, บทคัดย่อ) ได้จัดกลุ่มคุณลักษณะภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำในแต่ละบทบาทได้ 4 ด้าน คือ คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านการบริหาร คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านวิชาการ คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรม และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องในส่วนของการมีโลกทัศน์ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพัฒนาไปสู่อนาคต มองในทางบวก คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และผลการศึกษาของพิชญภา คำทอง (2551) พบว่า ภาวะผู้นำจะเป็นแบบธรรมชาติ คือ การรู้เสียสละ มีจิตอาสา มีวุฒิภาวะ ปฏิบัติงานจริง เป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้สังคมยอมรับ อดทน อดกลั้น อดออม สร้างสรรค์ สามัคคี มุ่งมั่น รู้จักบุคคล สถานที่ และธรรมเนียมของพื้นที่ และภาวะผู้นำแบบอุปถัมภ์ คือ มีผลประโยชน์ เป็นเพื่อนฝูง มาจากการเป็นฐานเสียงของนักการเมือง

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยที่สัมพันธ์กับหน้าที่การปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารความสัมพันธ์ด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนรู้เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด 4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจด้วยกลไก “บวร” เพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด และ 5) ด้านการบริหารสุขภาพด้วยกระบวนการชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติด โดยประชาชนเห็นด้วยกับด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติดมากที่สุด อาจเป็นเพราะความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่มีผลต่อการแพร่กระจาย ปราบปราม และฟื้นฟูสุขภาพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงมีความเป็นไปได้ว่าปัจจัยเหล่านี้จะสามารถสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติดได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของถนัด ไบยา และคณะ (2544, บทคัดย่อ) พบว่า กลุ่มที่ใชยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนและวัยแรงงาน สาเหตุการใชยาเสพติดเพราะต้องการงานให้ได้มากขึ้น การเกิดองค์การชุมชนในการแก้ปัญหาเสพติดเกิดขึ้นได้ 3 ลักษณะ คือ การผุดเกิดจากภายในการหนุนเสริมจากภายนอกและความร่วมมือจากภายในและภายนอก โดยมีกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรที่สำคัญ คือ การสร้างการเรียนรู้ต่อปัญหาร่วมกันของคนในชุมชน เวทีชาวบ้าน หรือเวทีประชาคม มาตรการทางสังคมและการเฝ้าระวังในชุมชน การสร้างการเรียนรู้ ทักษะและการแก้ไขปัญหายาสร้างความเข้มแข็งระดับบุคคลครอบครัวและชุมชน ปัจจัยที่ทำให้การแก้ปัญหายาเสพติดสำเร็จหรือล้มเหลวคือ ผู้นำและภาวะการณนำ ความร่วมมือจากคนในชุมชน แรงสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ความปลอดภัยและแรงจูงใจ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเสพติดควรให้ความสำคัญกับ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม 2) การรักษาสุขภาพทางด้านสาธารณสุข 3) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และวิถีชีวิตตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ 4) การรับรู้ถึงประโยชน์และอุปสรรคทางด้านสาธารณสุขและการป้องกันยาเสพติด และ 5) ภาวะผู้นำ และหลักธรรมาภิบาลของผู้นำชุมชนในการนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างยั่งยืน อาทิ การนำความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม มาจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน

1.2 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเสพติด สามารถนำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มตัวแปรที่เหมาะสม สะท้อนความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบเพื่ออธิบายความหมาย ความลุ่มลึกของแต่ละองค์ประกอบนั้น สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการบริหารจัดการ หรือยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำด้านสาธารณสุขได้ต่อไป ทั้งนี้ อาจให้ความสำคัญหรือดำเนินการในด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อป้องกันภัยจากยาเสพติดก่อนเป็นลำดับแรกหรือดำเนินการในแผนระยะสั้น ซึ่งมีโอกาสที่จะเห็นผลลัพธ์หรือผลกระทบเชิงประจักษ์ได้มากกว่าด้านอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อยืนยันภาวะผู้นำด้านสาธารณสุข โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งจะช่วยให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา ความสอดคล้องเหมาะสมขององค์ประกอบ ทำให้สามารถวิเคราะห์โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันได้ และอธิบายความหมายของแต่ละองค์ประกอบได้ลุ่มลึกเพิ่มขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของคุณนิพนธ์ สาขาวิทยุศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (กลุ่มเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งสำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหา จันทริยวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวติ และ ดร.ปิยศักดิ์ สีดา อาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ภานุรัตน์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการ ตรวจสอบแบบสอบถาม ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ถนัด ใบยา และคณะ. (2544). *สถานภาพและการพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จังหวัดน่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- พิชญานา คำทอง. (2551). *แบบภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมสุขภาพชุมชนลุ่มน้ำแม่โขงของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิทยุศาสตร์การพัฒนากุมิภาค. สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สมบูรณ์ ศิริสรหรือ. (2547). *การพัฒนาแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษา). ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: ปริเมียร์ โปร.

สุภางค์ จันทวานิช. (2545). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Clifford, G. (1973). *The Interpretation of Cultures*. New York: Basic book.

Kroeber, A. (1963). *The nature of culture*. Chicago: University of Chicago Press.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis (3rd Ed)*. New York: Harper and Row Publications.